

NATUURGROEP KOCKENGEN

NAJAAR 2017

Gewone elfenbankjes
Foto: Ineke Versteegh

INHOUD

- Voorwoord
- Torenavalk floreert in Kockengen
- Naturommetje: Roeien op de Nieuwkoopse plassen
- Birding in China
- Vrolijke lentewandeling Natuurgroep Kockengen
- Waterschildpad
- Verslag Pesticidenonderzoek
- Mislukt Ooievaarsbroedsel in hartje Kockengen
- Waverhoek
- Vogels kijken met je oren
- In herinnering Reint Klein Beekman 1-2-1933 – 30-8-2017
- Watertrapje moet reeën handje helpen
- Buxus of Palmboompje
- Natuurwerkdag 4 november in Kockengen
- Oproep flexibele werkploeg voor "Light werkdagen"
- Agenda
- Colofon

VOORWOORD — GROOT EN KLEIN

Deze zomer hebben we met ons gezin een rondreis in het zuidwesten van de VS gemaakt. En dat was echt geweldig. Ik wilde de grootsheid en de weidsheid van de landschappen zien. Nou dat is aardig gelukt.

Woestijnen, bergen, bossen, canyons en giga-bomen. Wat is dat toch imposant. Het meest bijzonder was de Grand Canyon. Normaal gesproken is het zo, dat waar je naar toe rijdt dit langzaam in beeld komt. Zo niet bij de Grand Canyon. Je koopt een kaartje voor het bezoek aan het National Park en dan rijd je nog zeker 10 à 15 km door het bos, totdat je bij een T-splitsing komt en dan moet je er bijna zijn. Echter er is nog geen canyon te bekennen. Je staat er bijna bovenop, maar je ziet het niet. We rijden naar rechts en parkeren op een plek waar al meer auto's staan. We zien nog steeds niets.

We lopen naar de rand en dan valt onze mond open. Wat een grootsheid,

wat een diepte en wat een kleuren. Het is overweldigend. We stoppen bij nog veel meer locaties en iedere keer zijn we weer verbaasd. Het is iedere keer anders, maar het blijft mooi. Als we na een wandeling weer vertrekken, staan op mijn camera 127 foto's.

Als ik deze ervaring vergelijk met onze woonomgeving, dan moet ik constateren dat het in Nederland en rondom Kockengen allemaal postzegelwerk is. Het is allemaal niet groots. Maar hoe komt dat nu? In Amerika zijn er veel gebieden die geen economische waarde hebben, omdat het te droog is, onherbergzaam is of er is niets uit de grond te

halen. Zij maken van dergelijke gebieden vervolgens een National Park en dan krijgt zo'n gebied bescherming.

In Nederland kun je, onder andere vanwege het vlakke landschap en ons klimaat, iedere vierkante meter economisch benutten. Het wordt dan waardevol als je de kleine postzegeltjes als natuurgebied kunt veiligstellen en beheren, zoals onze club dat voor ogen heeft. Zoals het in de VS geregeld is, zullen wij hier niet krijgen. Maar we laten wel zien, dat wij groot genoeg zijn om het kleine te (be)heren.

Tekst & Foto's: Ben van der Horst

TORENVALK FLOREERT IN KOCKENGEN

“Ga jij de ladder op, Johan?” Op vier meter hoogte hangt een torenvalkkast in de wilgenboom. Een minuutje later komt Johan Tuls weer naar beneden. Inclusief een emmer met drie jonge torenvalken. Klaar om geringd te worden.

Zo'n vijftien kinderen en bijna net zoveel ouders duiken zaterdagochtend bovenop de emmer met daarin de drie grijsgetinte pluizenbollen. De scherpe snavel en scherpe blik van de drie jongelingen vallen op. De nestkast in de polder langs de Wagendijk is opgehangen door de Natuurgroep Kockengen (NGK). “Dit jaar hebben we een record aantal aan gevulde torenvalkkasten, twaalf stuks”, vertelt vogelliefhebber Jan de Lange. NGK-nestor Paul Vlaanderen weet, dat dit sinds de jaren tachtig niet meer is voorgekomen. “En dat is best bijzonder, want landelijk gezien gaat het minder goed met de torenvalk.”

Vogelringer Johan Tuls beaamt het verhaal van Paul Vlaanderen. Als coördinator van de ‘Nestkastenwerkgroep Woerden’ is hij actief in deze regio. “Gelukkig weet de torenvalk hier aardig stand te houden. Waarom? Dat weten we niet precies. Daarom is het ook zo belangrijk om ze te ringen. Op

die manier kunnen we onderzoek doen naar hun leefgebieden en hun trekgedrag.” Tuls legt aan de kinderen uit, dat hij de jonge torenvalken twee ringen omdoet. Een reguliere, maar ook een nieuw soort ring. “Op die nieuwe staat met grote letters een nummer. Met je verrekijker kun je dat nummer lezen, als

de torenvalk in een boom zit of op een hek. Dan hoef je ‘m niet te vangen. Zo hopen we meer meldingen te krijgen van vogelaars, die ‘m hebben gezien. Want we willen echt meer inzicht krijgen in de leefstijl van de torenvalk.”

Vanuit de emmer klinkt een piepend gekwetter. Twee jonkies zijn inmiddels ➤

...TORENVALK FLOREERT IN KOCKINGEN

➤geringd. Nu is de laatste aan de beurt. "Deze is het oudst", bepaalt Tuls, als hij de vleugels heeft opgemeten (98 mm lang) en de felle pluizenbol gewogen (182 gram). "Het beste is om ze te ringen, als ze tussen de tien en twintig dagen oud zijn. De poten hebben dan al dezelfde dikte als een volwassen beest. Als ze ouder zijn dan twintig dagen, kunnen ze je behoorlijk vastgrijpen met hun klauwen en dat is geen pretje. Soms doe ik ook wel eens een bouwvakkershelm op, omdat vader of moeder torenvalk een aanval op mij doet."

"Deze jonkies zijn zo'n vijftien dagen oud", vertelt Jan de Lange die de nestkasten week in, week uit in gaten houdt. "Over een paar dagen vliegen ze

hun eerste verkenningstochtjes. Ze zitten geregeld al op de rand om naar buiten te kijken. Ik weet van een torenvalk, die we vorig jaar juni hebben geringd, dat deze vier maanden later in Algerije werd gesignaleerd. Bijna niet voor te stellen, toch!"

Voordat de jonge roofvogels weer teruggaan naar hun vertrouwde nestkast, aait de polderjeugd nog snel de kopjes van de jonge vogels. Soms met wat terughoudendheid, het blijven vinnige beesten. Tuls: "Het is belangrijk kinderen te betrekken bij dit werk. De Vergrijzing slaat toe onder de vogelringers.

Alleen al in Kockengen hebben we dit jaar al 270 vogels geringd. Jonge aanwas is welkom!"

Tekst & Foto's: Douwe Anne Verbrugge

NATUUROMMETJE: ROEIEN OP DE NIEUWKOOPSE PLASSEN

Op zaterdag 10 juni was er weer een Naturommetje voor de jeugd.

Deze keer zijn we gaan roeien op de Nieuwkoopse plassen.

In het begin leek deze excursie niet door te gaan, omdat er nogal veel activiteiten in Kockengen te doen waren.

In het begin van de week waren nog maar twee aanmeldingen, maar gelukkig liep het aantal aan het eind van de week op.

We zijn uiteindelijk met 14 kinderen en 7 volwassenen op pad gegaan.

Op de heenweg werd er door de begeleiders geroeid.

Tijdens de tocht zijn in totaal 41 soorten vogels gezien of gehoord.

Verder werden ook bijzondere planten gezien, zoals de rietorchidee en galigaan met zijn weerhaakjes aan het blad.

Er werd ook aan watermunt, kamperfoelie en gagel geroken.

Verder werd nog de harige rups van de grote beervlinder gezien.

Halverwege de route werd op een eiland gepauzeerd en wat gegeten en gedronken.

Van de klimboom die daar stond, werd goed gebruik gemaakt.

Op de terugweg mochten de kinderen roeien

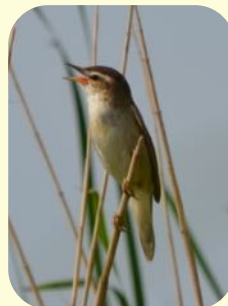
En dat viel nog niet mee bij iedereen. Maar hoe langer er geroeid werd, hoe beter het ging.

Bij terugkomst konden de meeste vogels en planten door de kinderen genoemd worden.

Rond de middag waren we weer op Kockengen en konden we terugkijken op een geslaagd ommetje.

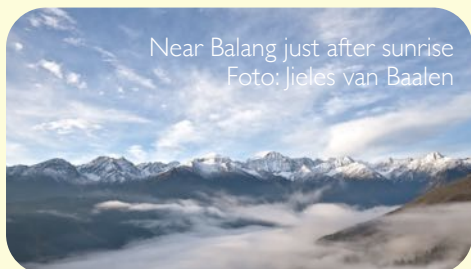
Tekst & Foto's: Ben van der Horst

BIRDING IN CHINA

Afgelopen mei heeft de groep KOAG weer een vogelreis gemaakt en dit keer naar China, de provincie Sichuan. China heeft de naam erg druk te zijn. Dat is ook zo, maar niet in de buitengebieden en daar is nog veel te zien.

Near Balang just after sunrise
Foto: Jieles van Baalen

De reis is begonnen in het Wolong National Park met daarin de Balang Pass. Dit hooggelegen gebied kent prachtige soorten zoals de Tibetan Snowcock. Tijdens ons bezoek had het gesneeuwd. Dat was geen probleem, de vogels waren goed te zien, zelfs de bijna witte White Eared Pheasant.

Tibetan Snowcock
Foto: Jieles van Baalen

Overigens zagen wij in de wat lagere gebieden meerdere fazantensoorten, zoals de Golden Pheasant, de goudfazant dus en de Lady Amherst's Pheasant. Moet je wel je best voor doen, maar we hebben ze allemaal gevonden.

Daurian Jakdaw
Foto: Bram Paardenkooper

Wij bezochten ook de Tibetaanse hoogvlakte, omgeving Rouergai. Langs de weg zien we de Daurian Jakdaw, het zwart/witte kauwtje. Op de vlakte broedt de Black-necked Crane, waarvan we er meerdere zagen.

Bleu Eared Pheasant
Foto: Bram Paardenkooper

Himalayan Griffon
Foto: Bram Paardenkooper

In een lager zijdal van de hoogvlakte zagen we de Blue Eared Pheasant en de Himalayan Griffon. Overal zie je kleine groene vogeltjes uit de groep Leaf Warblers, waarin bijvoorbeeld ook onze fitis thuishoort. Met de nodige moeite en hulp van een goede gids toch op naam kunnen brengen, zoals de Sichuan Leaf Warbler.

Sichuan Leaf Warbler
Foto: Jieles van Baalen

In de warmere, lagere dalen vonden we o.a. de Chinese Wren Babbler en de White-naped Yuhina.

Chinese Wren-Babbler
Foto: Jieles van Baalen

Onder een aantal lampen vonden we in het hoge gras enorme nachtvlinders. We moeten de gefotografeerde soorten nog even op naam brengen.

White-naped Yuhina
Foto: Jieles van Baalen

Dus een zeer goede bestemming als je vogels wilt zien. Daarnaast kun je er fantastisch goed eten, tenminste als je beschikt over een sterke maag en darmsysteem.

Grote nachtvinder
Foto: Bram Paardenkooper

Wij zagen er gemiddeld zo'n 100 nieuwe soorten vogels voor onze lijst: de KOAG Bird List, via de site van NGK te vinden.

VROLIJKE LENTEWANDELING **NATUURGROEP KOCKENGEN**

De oprichters van de Natuurgroep Kockengen hadden het 43 jaar geleden goed bedacht. Met een oprichtingsdatum op 24 april is een jaarlijkse lentewandeling om de eigen verjaardag te vieren een uitstekend plan.

En zo wordt er in de regio van Kockengen elk jaar een mooie route gevonden om met de natuurliefhebbers te genieten van de prachtige omgeving.

Op deze zaterdag was het weer zo'n schitterende lentedag. Volop zon en een aangename temperatuur waarbij de (winter)jas even niet meer nodig was. Voor de flinke groep wandelaars was een "off-the-road" route gevonden in het Groene Hart met als startpunt Woerdense Verlaat.

De wandeling ging langs de Nieuwkoopse plassen, een stukje moerasbos en bloemrijke weilanden. Voldoende variatie om o.a. ruim 50 vogelsoorten te spotten. Maar natuurlijk was er vooral

ook de gelegenheid om gezellig bij te kletsen met eenieder.

Al met al was het een geslaagde ochtend en kan de Natuurgroep weer uitzien naar een nieuw jaar met veel activiteiten.

Tekst: Pieter Hielema
Foto's: Theo van Schie

WATERSCHILDPAD

De val die in 2016 was gebruikt en gedemonteerd, is door Jan de Lange weer in elkaar gezet en in het polderreservaat uitgezet.

Halverwege juni was het raak en werd de schildpad gevangen.

Jan en Gerard hebben het beest uit de val gehaald en bij de schildpadopvang gebracht.

We hopen nu dat mensen hun huisdier niet meer in het polderreservaat loslaten.

Tekst: Ben van der Horst

Foto's: Jan de Lange

Nadat in 2016 twee waterschildpadden waren gevangen in het polderreservaat, dachten we dat de verstoring van de vlotjes van de zwarte stern ten einde zou zijn.

Tot onze verbazing bleek er toch nog een schildpad aanwezig.

NATUURGROEP KOCKENGEN
NAJAAR 2017

VERSLAG PESTICIDENONDERZOEK

Inleiding

Dit voorjaar kwam bij ons het verzoek binnen om mee te werken aan het landelijke pesticidenonderzoek van de Radboud Universiteit. Dit onderzoek is in 2016 gestart. Het onderzoek richt zich op de effecten van pesticiden op insecten en hoe dit doorwerkt op broedsucces en overleving van insectenetende zangvogels. Het gaat in ons geval om onderzoek aan de boerenzwaluw en de spreeuw.

De werkzaamheden bestonden uit:

- het wekelijks volgen van alle nesten via een nestkaart
- het ringen, plus wegen van nestjongen
- het filmen van nesten (per locatie minimaal vijf) om de voederfrequentie van de oudervogels te bepalen
- het vangen van insecten middels diverse insectenvallen. Dit om de dichtheid en de diversiteit van de insecten te bepalen
- het nemen van bodem- en watermonsters voor pesticidemetingen
- en tenslotte het uitvoeren van dieetonderzoek bij de jongen van spreeuw en boerenzwaluw (per locatie enkele nesten).

Van de Natuurgroep hebben Jan de Lange, Ed Smit (fotograaf) en Gerard van Zuijlen zich aangemeld voor dit onderzoek. Ze werden ondersteund door vogelringer Tijs van de Berg van Vogelringstation de Haar in Haarzuilens. Het dieetonderzoek werd uitgevoerd door onderzoekers in opdracht van de universiteit.

Voor ons onderzoek hebben we drie locaties geselecteerd. Het gaat om de volgende locaties:

- Op de boerderij bij Jan de Lange (spreeuw en boerenzwaluw)
- Wegman aan de Veenkade (boerenzwaluw)
- Op de boerderij van Zagt in Portengen (boerenzwaluw).

Het spreeuwenonderzoek liep van begin april tot eind juni en dat van de boerenzwaluw van begin mei tot eind augustus.

Wat zijn pesticiden eigenlijk?

Pesticiden zijn chemische bestrijdingsmiddelen. Het zijn stoffen die worden gebruikt om ziekten, plagen of onkruiden in de landbouw te bestrijden of organismen te bestrijden die hinderlijk of schadelijk zijn (bijvoorbeeld mieren, ongedierte, aantasting van materialen, algen, ontsmetting van voorwerpen en installaties en houtbescherming (Wikipedia)). Men onderscheidt gewasbeschermingsmiddelen (voor in de landbouw) en [biociden](#) (de overige). Deze twee bestrijdingsmiddelen worden vaak pesticiden genoemd.

Het recente Fipronilschandaal bij kippeneieren laat zien, dat pesticiden makkelijk in eieren terecht kunnen komen.

Ons veldseizoen

Inmiddels zit ons eerste veldseizoen er op en kunnen we de data van het ringen en de nestkaarten hier melden. Informatie over de andere onderzoeken (insectenvallen, filmmateriaal, water- en bodemonsters, dieetonderzoek) hebben we nog niet. Die komen in het

najaar pas via de Universiteit beschikbaar. Op 28 oktober wordt er bij Vogelbescherming in Zeist een evaluatie en terugkoppelingsdag georganiseerd, waar aan alle betrokkenen wordt verteld over het verloop van het veldseizoen. Dan zal één van de studenten kort iets vertellen over wat ze kunnen met de data die we hebben aangeleverd. We hopen daar in een volgende nieuwsbrief nog iets over te melden.

Resultaten nesten en geringde jongen.

Controle spreeuwenkast door Jan de Lange

Spreeuw

Op de boerderij bij Jan de Lange hangen 15 spreeuwenkasten. Hiervan waren er 9 bezet. In twee kasten lagen wel eieren, maar die zijn door een of andere predator geroofd. En in een kast vonden we dode jongen (hitte?). We hebben uiteindelijk 24 jongen kunnen ringen, bij 5 nestjes een dieetonderzoek kunnen uitvoeren en bij 4 kasten een camera geplaatst om de voederfrequentie vast te leggen. ➤

Ringen van jonge spreeuw door Tijs van de Berg

...VERSLAG PESTICIDENONDERZOEK

➤ Ook enkele oudervogels zijn gevangen, geringd, gewogen, gemeten en van kleureringen voorzien. Deze kleureringen maken het mogelijk de vogels op afstand te herkennen.

Boerenzwaluw:

Veel van de nesten van de boeren-zwaluw die we wekelijks moesten controleren, zaten hoog in de nok van de stal. Om de controle van deze nesten te vergemakkelijken, werden de nesten gefilmd met een iPhone op een lange uitschuifbare stok. Dat bleek een ideale methode om het vele werk aan dit onderzoek te kunnen uitvoeren.

Op de boerderij van Jan de Lange waren 11 bezette nesten. Hier zaten in totaal in het eerste legsel 47 jongen, waarvan er 43 zijn geringd. Twee nestjes hadden een vervolgletsel met in totaal 7 jongen, die ook zijn geringd. Bij zes nestjes is een camera geplaatst. Er is geen dieetonderzoek uitgevoerd bij de jonge boerenzwaluwtjes.

Opmerkelijk was dat uiteindelijk 16 oude nesten in de stal niet bewoond werden.

Bij Wegman aan de Veenkade waren 10 nestjes bezet met in totaal bij de eerste leg 39 jongen, waarvan er 35 zijn geringd. In 5 nestjes vond een vervolgletsel plaats met in totaal 24 jongen, die

allemaal zijn geringd. Op deze locatie is in drie nestjes een dieetonderzoek uitgevoerd. Camera's zijn hier bij vijf nestjes niet geplaatst.

Begin juni was het een paar dagen erg warm. Eén nestje met jongen is door de hitte onder het golfplatendak bezweken.

Op de boerderij van Zagt hebben we 16 nestjes kunnen volgen met in totaal 66 jongen in het eerste legsel. Hiervan zijn er 21 geringd. In 10 nestjes was een vervolgletsel met in totaal 36 jongen, waarvan er 15 zijn geringd. In enkele nestjes vindt nu nog een 3e broed plaats, maar de gegevens daarvan zijn nog niet bekend.

Het aantal geringde jongen is op deze locatie laag ten opzichte van het totaal aantal jongen. Dit komt, omdat verschillende nesten in de nok van de stal zitten en we daar niet zonder gevaar voor eigen leden bij konden komen. Die zaten gewoon te hoog.

We hebben bij drie nestjes camera's

kunnen plaatsen en bij één nestje is dieetonderzoek uitgevoerd.

Totaal zijn er 37 boerenzwaluwnesten gevolgd met in totaal 222 jongen, waarvan er 145 door Tijs van de Berg zijn geringd en gewogen. Bij 9 nestjes zijn camera's geplaatst, waar

gedurende 3 uur is gefilmd. En bij 4 nestjes is dieetonderzoek verricht. Daarvoor werd gedurende een uur het voedsel van de jongen verzameld.

Op de locaties van Wegman en Zagt zijn ook nog in totaal 16 vliegvlugge jongen en 19 oudervogels gevangen, geringd, gemeten en gewogen.

Ook volgend jaar weer?

Vooraf konden we niet inschatten, hoeveel werk dit onderzoek met zich zou meebrengen. Dat bleek in de praktijk goed tegen te vallen. Alle locaties werden wekelijks bezocht voor het bijhouden van de nestkaarten en wekelijks moesten de insectenvallen worden verwisseld.

Al met al een hele klus. We moeten nog bekijken of we ook volgend jaar weer willen meedoen aan dit onderzoek. Interessant is wel om te onderzoeken, welke geringde vogels er volgend jaar weer terugkomen op dezelfde broedlocatie.

Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto's: Ed Smit

MISLUKT OOIEVAARSBROEDSEL IN HARTJE KOCKINGEN

Een onwaarschijnlijk verhaal van het mislukken van het ooievaarsbroedsel in Kockengen.

Eind maart begon een stel ongeringde Ooievaars hun liefdesnestje te bouwen op een in de afgelopen winter geknotte hoge treurwilg nabij de Driestammenweg. Ze waren erg druk in de weer en hun snavelgeklepper op het nest, als ze elkaar begroetten, was tot ver in de omtrek te horen. In april kon je de vogels duidelijk op het nest zien broeden. Zo rond begin mei zouden de eieren uit moeten komen, was de inschatting.

Op 10 mei was een van de ouders het

WAVERHOEK

Op Woensdag 21 juni 2017 vanaf 7 uur tot ongeveer 10 uur zijn we met 22 deelnemers naar De Waverhoek geweest.

Ook de boswachter was erbij. Hij legde soms nog even wat dingen uit over het gebied, hoe het daar is gekomen.

Het was lekker weer, maar wat vervelend was, waren de mugjes en beestjes. We hebben totaal 18 vogels/eenden gezien. Met de telescoop was de blauwborst goed te zien. Ook de kluut was best gek met een gebogen snavel. Er waren ook witte steltlopers met lange poten.

In het begin zagen we ook de lepelaars nog staan, eigenlijk allemaal witte vlekken. In de lente heeft een lepelaar een kuif.

Tekst: Anna de Leeuw (11 jaar)
Foto's: Arjan de Leeuw

VOGELS KIJKEN MET JE OREN

Met de jeugdgroep gaan we regelmatig op pad om naar vogels te kijken. Gewapend met verrekijkers, telescoop en vogelboeken gaan we het veld in op zoek naar vogels.

Doordat we dan met een groep zijn (vele ogen) en een aantal ervaren vogelaars worden veel vogelsoorten gezien. Maar vogels kun je ook waarnemen en herkennen op de geluiden die ze maken.

Vogels zingen, maken contactgeluiden en/of slaan alarm. Een heel scala aan geluiden, soms heel herkenbaar, maar vaak lastig te onderscheiden. Vogels leren herkennen aan hun zang en geluiden is als het leren van een vreemde taal.

Je begint met de makkelijke woordjes (soorten) en door vaak te herhalen leer je steeds meer. Bij het herkennen van vogelgeluiden is het niet anders, vogelsoorten die hun eigen naam roepen zijn natuurlijk eenvoudig te onthouden. Vaak naar buiten, het liefst met een ervaren gids, dat is nog de beste leerschool.

Voor veel ervaren vogelaars verandert het vogels kijken vaak in de loop

der jaren naar het vogels kijken met je oren. De meeste vogels worden door hen opgemerkt door de geluiden die ze maken. Op zaterdag 13 mei organiseerde de Natuurgroep een natuuummetje door het parkbos van Gunterstein bij Breukelen. Een vroege vogel-excursie, om 8.00 uur stond

een groep van 11 jeugdleden en 3 gidsen paraat bij de ingang aan de Laan van Gunterstein.

In het voorjaar zijn de vogels vroeg in de morgen heel actief met zang om hun territorium af te bakenen en een partner te lokken, een uitstekend moment om te oefenen in het vogels kijken met je oren.

Direct bij de ingang werden de eerste vogels al gehoord en soms ook gezien, de roffel van de grote bonte specht, het riedeltje van de boomkruiper en de schelle roep van halsbandparkiet.

Verderop in het bos werden de kleinere vogels ook waargenomen, zoals de vink, koolmees en winterkoning.

Berend Gerritsen had geluk, hij zag een ree wegspringen in het afgesloten gedeelte van het bos bij het kasteel. Een mooie waarneming.

Alle waarnemingen werden genoteerd en dit kan op diverse manieren. Anna de Leeuw had een heel bijzondere manier gevonden. Bij elke vogelsoort in haar vogelgids werd een grasspriet tussen de bladzijden gestopt.

Na afloop van de excursie was het vogelboekje een stuk dikker geworden door een hele verzameling grassprietten.

Naast de vogels was er tijdens dit natuuummetje ook aandacht voor de vele voorjaarsbloemen in het bos, zoals fluitenkruid, hondsdrif, nagelkruid en dagkoekoeksbloem en bloeiende bomen zoals de gouden regen en vogelkers.

De excursie eindigde op de lindelaan richting het kasteel Gunterstein. Op deze laan werden nog staartmezen en een heggenmus waargenomen.

Tot slot werden de lijstjes met de waargenomen vogels met elkaar vergeleken en verschillende soorten en hun geluiden besproken.

Ezelsbruggetjes zijn dan vaak heel handig om soorten te onthouden, zoals het fietspompje (koolmees), hiep-hiephoera (vink) en het piepende houten wielletje (heggenmus).

In totaal werden er 32 vogelsoorten gehoord en/of gezien.

Vogels herkennen aan hun zang is best moeilijk, maar de meeste deelnemers aan dit natuuummetje hadden weer een paar soorten leren herkennen aan hun zang.

Een mooi begin bij het leren vogels kijken met je oren.

Tekst: Theo van Schie
Foto: Pieter Hielema

IN HERINNERING REINT KLEIN BEEKMAN 1-2-1933 — 30-8-2017

Reint was een mens, die pal voor het landschap stond. Hij wist mensen te inspireren mee te helpen om het

landschap te behouden. Hij probeerde altijd de bomen te behouden. Menig eigenaar wist hij van gedachten te laten veranderen van kappen naar behoud.

Reint richtte de Knotgroep Vleuten-de Meern op en zorgde na elke werkdag voor een warme maaltijd in de keet-wagen.

Ik kan me nog heel goed herinneren dat hij een keer voor 120 mensen op het landgoed achter Queekhoven een heerlijke Amandelsoep maakte en ook

een kerstmaaltijd op Oostbroek was van zijn hand. Om nooit te vergeten zo lekker.

Reint bedankt voor je inzet en de hulp aan vele mensen en dat op jouw bescheiden wijze.

Zoals je dat zei: "Je inzetten en dan weer verdwijnen..."

Daarmee is alles gezegd"

Tekst: Paul Vlaanderen

"Je inzetten en dan weer verdwijnen ...
daarmee is eigenlijk alles gezegd"

Reint

De vos is niet meer

Reint Klein Beekman

* Zwolle, 1 februari 1933

† Vleuten, 30 augustus 2017

Jeanne
Fouron

Barbara

Saskia en Evert †
Els, Frans en Kim

Guido

Muriel en Gérald
Floor, Casper

Correspondentie:
J. van Hoof
Rubenslaan 29
3451 JK Vleuten

Naar uitdrukkelijke wens van Reint hebben we in besloten kring afscheid van hem genomen.

WATERTRAPJE MOET REEËN HANDJE HELPEN

In het riviertje De Heycop is ter hoogte van het Polderreservaat een reeëntrapje geplaatst. Aan de andere kant van het dorp zit al een sprong van vier reeën. We hopen ze ook hier krijgen.

Dat er reeën rondhuppelen in de vlakke graslanden rondom Kockengen is tamelijk bijzonder te noemen. Het zijn van nature schuchtere dieren, maar in de door water omgeven rietlanden rondom het dorp vinden ze beschutting. In de schemering van de ochtend en de avond zwemmen ze het water over om te grazen in de weilanden.

Ongeveer zes jaar geleden werd in de rietlanden aan de zuidkant van het dorp voor het eerst een ree gesignaleerd, waarschijnlijk overgekomen uit het park van kasteel Haarzuilens. Nu hopen we dat ze ook de noordkant van het dorp weten te vinden, zodat ze ook in

het Polderreservaat en omgeving gaan bivakkeren. Bij de kadeverbetering langs De Heycop die het waterschap De Stichtse Rijnlanden afgelopen jaar uitvoerde, zijn we als Natuurgroep met projectleider van het waterschap Marlous Heijne overeengekomen, dat er een voorziening moest worden gerealiseerd, omdat de reeën mogelijk moeite hebben om via de nieuwe hogere beschoeiing op de kant te komen. Het waterschap heeft samen met de aannemer Peek Bv het bedrijf Fauna Support benaderd en zij hebben deze FUP gerealiseerd ofwel deze Fauna Uittrede Plaats. Aan de zuidkant van het dorp, waar de reeën al zitten, zijn een drietal natuurlijke uittrede plaatsen gecreëerd door de beschoeiing te verlagen tot op het waterniveau en een kleibodem aan te brengen. De FUP die bij het Polderreservaat staat is een stuk

robuuster dan andere FUP's. Normale FUP's zijn voor jonge eendjes of egels. Deze FUP kan een volwassen ree van 80 kilo dragen. De traptreden gaan tot 1.25 meter diepte. Een ree heeft, net als een hond, echt zijn achterpoten nodig om uit het water te klimmen.

De Natuurgroep gaat kijken of en door wie de FUP wordt gebruikt. Als de reeën zich voorplanten en nieuw gebied zoeken, dan is de kans groot dat ze 's nachts het Polderreservaat weten te vinden. Recent is door boer Hein Zagt uit Portengen al een ree aan de noordkant van het dorp gespot. Hij zag hem/haar lopen in polder Portengen in de buurt van restaurant Eiland in het Weiland. Verondersteld wordt dat deze ree uit het bosgebiedje van de Bosdijk komt. Het is bekend dat ze daar al voorkomen.

Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto: Marlous Heijne

BUXUS OF PALMBOOMPJE

Het verbaasde mij, toen ik klein was, dat een stukje hout uit de heg van onze tuin zink en niet bleef drijven. Een bijzonder takje dat in de winter groen bleef en keihard was. Het bleek een Buxushaag (Palm-boompje) te zijn.

Buxus is een plant, die makkelijk gesnoeid kan worden en heel laag gehouden kan worden of juist heel hoog kan opgroeien en in een bijzondere vorm gesnoeid kan worden.

Nu is er een plaag in de Buxus, de buxusmot waarvan de rupsen de plant

volledig kaal vreten. De planten moeten gerooid worden en in gesloten zakken bij het restafval aangeleverd worden ter vernietiging, zodat de buxusmot zich niet kan voortplanten.

Met Palmpasen zegende de pastoor takjes van het Palmboompje (heeft niets met een palmboom te maken), dat de mensen dan mee naar huis namen en bij het kruisbeeld bewaarden.

Sommige boeren gaven hun koeien, als ze voor het eerst de wei ingingen, een tikje met het Palmboomtakje op hun billen.

In het Rijksmuseum in Amsterdam heb ik de tentoonstelling "Small Wonders" bezocht: gebedsnoten en miniaturen uit Buxushout gesneden. Gebedsnoten zijn kralen ter grootte van een walnoot. In deze kralen zijn scènes uit de Bijbel uitgesneden, echt micro-snijwerk. Buxushout is heel hard en moeilijk te bewerken. Het is haast niet

te bevatten, hoe mensenhanden dit soort fijn snijwerk hebben kunnen maken. Deze gebedskralen werden waarschijnlijk alleen in Delft door atelier van Adam Dircksz gemaakt.

Tekst:: Paul Vlaanderen
Foto's: ?

NATUURGROEP KOCKENGEN — NAJAAR 2017

NATUURWERKDAG 4 NOVEMBER IN KOCKENGEN

Op zaterdag 4 november is er weer de landelijke natuurwerkdag. Op deze dag gaan duizenden vrijwilligers in Nederland aan de slag in de natuur.

Deze dag wordt voor de 17e keer georganiseerd en zolang doet de Natuurgroep Kockengen al mee.

Dit jaar gaan we werken in een klein gebiedje van Staatsbosbeier, dat is gelegen tegenover de Spengense molen aan de andere kant van het water.

Via de volgende link krijg je meer informatie over de werkdag en kun je je aanmelden: www.natuurwerkdag.nl/locatie/de-spengense-molen

Hier kun je ook een routekaartje naar de locatie vinden. Een aangename wandeling van ongeveer 20 minuten lopen brengt je vanaf de Driestammenweg naar de werkplek.

We gaan op deze werkdag wilgen knotten en eventueel nog elzenstobben

afzetten. We starten om 09.00 uur en verwachten rond 14.00 uur weer klaar te zijn.

Voor soep en drinken wordt gezorgd. Neem wel zelf een lunchpakketje mee.

Het zou leuk zijn je te zien op deze prachtige plek, die ik persoonlijk één van de mooiste plekjes in Kockengen vind.

Tekst: Ben van der Horst

NATUURWERKDAG

NATUURGROEP KOCKENGEN — NAJAAR 2017

OPROEP FLEXIBELE WERKPLOEG VOOR “LIGHT WERKDAGEN”

In het winterseizoen organiseert NGK één keer in de maand een werkdag in het landschap rond Kockengen. Over het algemeen kunnen we steeds op een goede opkomst van leden rekenen en kunnen we de klus klaren. We noemen dit de reguliere werkdagen.

Dit blijven we ook komend seizoen doen, je krijgt steeds vooraf een uitnodiging.

Daarnaast is er ook een groepje vrijwilligers die op korte termijn uitgenodigd kunnen worden om in de rietlanden of het polderreservaat riet te maaien en te verbranden. Deze groep komt in beeld als zich de juiste weers-

omstandigheden voordoen en dat kan bijna elke dag van de week zijn. Het plannen van dit soort werkzaamheden op de reguliere werkdagen is doorgaans niet te doen omdat de weersomstandigheden moeilijk te voorspellen zijn.

Ook dit blijven we komend seizoen doen.

Nieuw is dat we ook een groepje willen oprichten die op één of meerdere tussenliggende zaterdagen kleine klussen willen oppakken. Denk aan het afmaken van klussen die zijn blijven liggen op de reguliere werkdag, of het voorbereiden van een komende reguliere werkdag. Ook kleine projecten, te

klein voor een reguliere werkdag, komen in aanmerking.

Kortom, geef je op !

Opgeven betekent dat je in voorkomend geval een uitnodiging ontvangt in de week vooraf aan de geplande extra Light versie werkdag! Natuurlijk ben je vrij om wel of niet te komen, menigeen heeft ook andere dingen te doen. Al lukt het maar een enkele keer dan is dat al positief.

Stuur even een e-mail naar [bram paardenkooper](mailto:bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl) en je staat op de lijst.

Tekst: Bram Paardenkooper

AGENDA

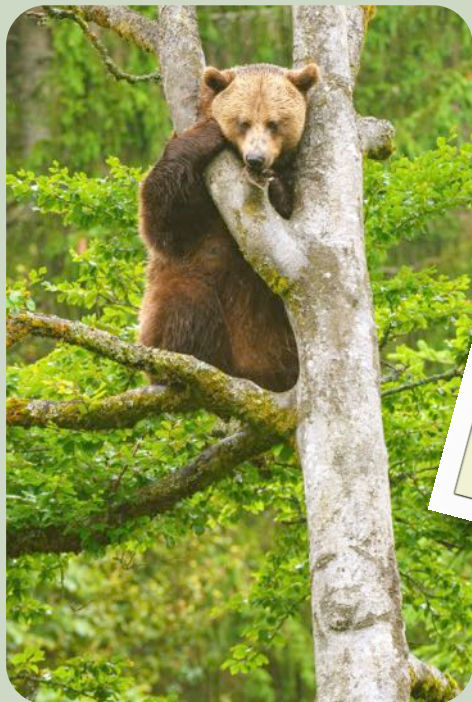
DATUM	WERKZAAMHEDEN
07.10.2017	Natuurommetje naar Reeuwijkse Plassen
04.11.2017	Nationale natuurwerkdag
18.11.2017	Excursie Pier van IJmuiden
09.12.2017	Werkdag
15.12.2017	Midwinteravondlezing – Jieles van Baalen
06.01.2018	Werkdag
03.02.2018	Werkdag
03.03.2018	Laatste werkdag (incl. barbecue)

BETER LEREN FOTOGRAFEREN?

Neem voor meer informatie en het volledige aanbod workshops eens een kijkje op zijn website: www.hayobaan.nl.

Op zoek naar manieren om je (wildlife) fotografie-vaardigheden te verbeteren? Neem dan eens deel aan een workshop van NGK lid Hayo Baan. Hij biedt diverse workshops en tours voor een gunstige prijs.

Voor natuurfotografie enthousiasten biedt hij bijvoorbeeld een dagworkshop [roofvogelfotografie](#) aan in Nederland. Ook meerdaagse workshops naar o.a. [Helgoland](#) of het [Beierse woud](#) behoren tot de mogelijkheden.

NATUURGROEP KOCKENGEN NAJAAR 2017

De jaarlijkse contributie van € 10 of de vriendenbijdrage van € 20 per jaar wordt in januari van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Voorzitter

Pieter Hielema, Purperreiger 11, tel. 0346 – 240211
pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 06 – 10219862,
ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 – 241872,
bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 – 241060
theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Gerard van Zuijlen, Heicop 7, tel. 0346 - 576147
gerard.van.zuylen@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Vormgeving/Samenstelling: Hayo Baan, Prins Bernhardweg 14, tel. 06 - 12308489
info@hayobaan.nl – www.hayobaan.nl

Tekstredactie: Gerard Hooijmaijers,
g.hooijmaijers@gmail.com

